

Vergaderjaar 2026-2027

37 020 XXII

**Vaststelling van de begrotingsstaten van
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (XXII) voor
het jaar 2027**

Nr. 3

**ADVIES AFDELING ADVISERING RAAD VAN STATE EN
NADER RAPPORT**

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State d.d. 7 september 2026 en het nader rapport d.d. 14 september 2026, aangeboden aan de Koning door de minister van Financiën, mede namens de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State is cursief afgedrukt.

Bij Kabinetsmissive van 1 september 2026, no.2026001719, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Financiën, mede namens de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot vaststelling van de begrotingsstaten van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (XXII) voor het jaar 2027, met memorie van toelichting.

Het wetsvoorstel bevat de vaststelling van het begrotingshoofdstuk XXII van de Rijksbegroting voor het jaar 2027. Dit betreft de programmabegroting voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

De Afdeling advisering van de Raad van State maakt een opmerking over de vaststelling van de begrotingsstaten voor agentschappen bij deze programmabegroting. In het kader van die opmerking is aanpassing van het wetsvoorstel wenselijk

Artikel 2 betreft de vaststelling van de begrotingsstaat inzake de agentschappen Rijksvastgoedbedrijf (RVB) en Dienst van de Huurcommissie (DHC). De begroting van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening is een programmabegroting (artikel 2.12 van de Comptabiliteitswet 2016). Het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening is immers opgeheven en ondergebracht bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.¹

De Afdeling merkt op dat de vaststelling van de begrotingsstaten van agentschappen niet kan geschieden bij een programmabegroting, aangezien bij een programmabegroting alleen het beheer van ontvangsten en uitgaven kan worden

¹ Stcrt. 8177.

ondergebracht,² terwijl het bij een agentschap gaat om het beheer van een dienstonderdeel van een ministerie.³

De begrotingsstaat van een agentschap dient te worden ondergebracht bij de begrotingsstaat van een departementale begroting,⁴ in dit geval het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.⁵ Dat de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in de portefeuillevverdeling van het kabinet de verantwoordelijkheid is toebedeeld voor het RVB en de DHC doet daar niet aan af.⁶ Het samenstel van artikel 44 Grondwet en de Comptabiliteitswet 2016 heeft tot oogmerk een éénduidige en ordelijke regeling van het (begrotings-)proces en de (ministeriële) verantwoordelijkheid.

De Afdeling adviseert het wetsvoorstel aan te passen in overeenstemming met de daarvoor ingevolge de Comptabiliteitswet 2016 geldende regels.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een opmerking bij het voorstel en adviseert daarmee rekening te houden voordat het voorstel bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt ingediend.

*De vice-president van de Raad van State,
S. van Haersma Buma*

Blijkens de adviezen van 1 september 2026, zie de nummers:

W01.26.00264/I	de Koning (I)
W04.26.00265/I	Staten Generaal (IIA)
W04.26.00266/I	Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad (IIB)
W01.26.00267/I	Ministerie van Algemene Zaken (IIIA), het Kabinet van de Koning (IIIB); de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (IIIC)
W04.26.00268/I	Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H)
W02.26.00269/II	Ministerie van Buitenlandse Zaken (V)
W16.26.00270/II	Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI)
W04.26.00271/I	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII)
W05.26.00272/I	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII)
W06.26.00273/III	Ministerie van Financiën (IXB) en Nationale Schuld (IXA)
W07.26.00274/II	Ministerie van Defensie (X)
W17.26.00276/IV	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII)
W18.26.00277/IV	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII)
W11.26.00278/IV	Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F)
W12.26.00279/III	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV)
W13.26.00294/III	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI)
W02.26.00280/II	Ministerie van Buitenlandse Handel en

² Artikel 2.12 van de Comptabiliteitswet 2016.

³ Artikel 2.20, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016.

⁴ Artikel 2.6, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016.

⁵ Mede-ondertekening van de begroting van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties maakt dit niet anders.

⁶ Zie, voor een vergelijkbare kwestie, het advies van de Raad van State van 10 september 2007, kenmerk W08.07.0293/IV, over het Voorstel van wet tot vaststelling van de begrotingsstaten van de programmabegroting Wonen, Wijken en Integratie (XI-B) voor het jaar 2008.

	Ontwikkelingssamenwerking (XVII)
W03.26.00282/II	Asiel en Migratie (XX)
W04.26.00283/I	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (XXII)
W19.26.00284/IV	Klimaat en Groene Groei (XXIII)
W17.26.00285/IV	Mobiliteitsfonds (A)
W04.26.00286/I	Gemeentefonds (B)
W04.26.00287/I	Provinciefonds (C)
W17.26.00292/IV	Deltafonds (J)
W07.26.00289/II	Defensiematerieelbegrotingsfonds (K)
W18.26.00290/IV	Nationaal Groeifonds (L)
W19.26.00291/IV	Klimaat- en Energiefonds (M)

kan de Afdeling zich verenigen met de daarin voorgedragen voorstellen van Wet inzake de vaststelling van de begrotingsstaten 2027. Er is sprake van twee niet-blanco adviezen met betrekking tot de begrotingen van Asiel en Migratie (XX) en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (XXII). In de bijlagen bij dit Nader Rapport gaan de betreffende bewindspersonen in op de opmerkingen van de Afdeling in het niet-blanco advies.

Verder is het noodzakelijk gebleken in een aantal begrotingen een wijziging aan te brengen. Ik verwijs Uwe Majesteit daarvoor naar de bijlagen bij dit Nader Rapport.

Ten behoeve van de afdeling Advisering van de Raad van State doe ik Uwe Majesteit een afschrift toekomen van dit Nader Rapport en van de daarbij behorende bijlagen.

Overeenkomstig de door u verleende machtiging van 6 maart 1992, nr. 92.002038, zal de ondergetekende de begrotingsstukken voor het jaar 2027 op de derde dinsdag van september bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal indienen.

In afwijking van het vierde lid: worden in geval van voorstellen van algemene begrotingswetten en de stukken betreffende de verantwoording van de ontvangsten en de uitgaven van het Rijk als bedoeld in artikel 105, eerste, tweede en derde lid, van de Grondwet, de daarbij behorende toelichtende stukken, alsmede in geval van een op het in artikel 65 van de Grondwet bedoelde tijdstip ingediende voorstel van wet voor zover dat voorstel betrekking heeft op het heffen van belasting, de versies waarover een adviesaanvraag wordt gedaan, de op die versies betrekking hebbende adviezen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel e, en de op die versies betrekking hebbende onderzoeken als bedoeld in het tweede lid, onderdeel j, openbaar gemaakt gelijktijdig met de indiening van het voorstel van wet of de stukken bij de Staten-Generaal.

De minister van Financiën,
E. Heinen

Vaststelling van de begrotingsstaten van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (XXII) voor het jaar 2027

Bijlage bij Nader Rapport inzake de begroting 2027

Betreft: Advies Raad van State d.d. 7 september 2026 No. W04.26.00283/I.

IB. Beantwoording niet-blanco advies

Blijkens bijgaand advies heeft de Afdeling advisering van de Raad van State over bovenvermelde begroting een opmerking gemaakt. Dit geeft mij aanleiding tot de volgende reactie. Met dank voor het advies leiden onderstaande overwegingen ertoe dit advies niet over te nemen.

- a) De huidige weergave weerspiegelt de politieke verantwoordelijkheid van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en de samenhang binnen het beleidsterrein van VRO, waar zowel het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) als de Dienst van de Huurcommissie (DHC) een integraal onderdeel van zijn;
- b) Om in lijn te handelen met de Comptabiliteitswet en om invulling te geven aan het feit dat het RVB en de DHC onderdeel zijn van het ministerie van BZK wordt de begroting van VRO mede ondertekend door de minister van BZK.
- c) In de Rijksbegrotingsvoorschriften staat opgenomen dat een begrotingsstaat van een agentschap kan worden opgenomen in een programmabegroting mits deze wordt medeondertekend door de minister verantwoordelijk voor de departementale begroting, in dit geval de minister van BZK.

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
E. Boekholt-O'Sullivan